

FIBROMYALGI

(Den usynlige sykdommen)

**norges
fibromyalgi
forbund**

PÅRØRENDEBROSJYRE

HVA KAN JEG SOM PÅRØRENDE GJØRE ?

1. Innse at vedkommende er kronisk syk.

Fibromyalgi er en usynlig sykdom. Du må tro på at vedkomme har de smertene det gis uttrykk for. Noen dager kan være verre enn andre.

2. Lær så mye som mulig om sykdommen.

Jo mer viten – dess større forståelse. Søk opplysninger om sykdommen, f.eks. på biblioteket eller ved henvendelse til Norges Fibromyalgi Forbund.

3. Prøv å lære Fibromyalgipasientens signaler å kjenne.

Husk, en Fibromyalgipasient forsøker nesten alltid å skjule sine smerter. Er det en av de ekstra ”dårlige dagene” for pasienten, så overta stille og rolig det praktiske arbeidet og vis omsorg.

4. Oppfordre til fritidsaktiviteter.

Fritidsaktiviteter gir et gladere liv, men kan medføre at du må hjelpe til noe mer i hjemmet.

5. Bli ikke skuffet om planlagte ting/aktiviteter sammen med den som har Fibromyalgi må avlyses.

Enkelte dager kan smertene overta styringen og da må planlagte aktiviteter ofte avlyses eller utsettes.

6. Forsøk å unngå stress-situasjoner.

Stress forverrer alltid tilstanden.

7. Fibromyalgipasienten har begrenset overskudd.

Aksepter at ting blir gjort i et annet tempo. La pasienten få den tiden som er nødvendig til f.eks. rengjøring, innkjøp, spaserturer og liknende.

8. Spør ikke: "Har du vondt i dag", for det har Fibromyalgipasienten alltid.

Si heller: "Er det ille i dag"?

Da har du vist at du aksepterer sykdommen.

9. Klem og omfavnelse er godt, men gjør det forsiktig.

Selv om kroppen gjør vondt, så har personer med Fibromyalgi også behov for kjærighet, omsorg og nærhet, men under "blidere" former.

10. Aksepter at seksuallivet ofte endrer karakter.

Smarter hos pasienten bør ikke resultere i avholdenhet fra seksualliv, men det blir sannsynligvis på andre premisser. Snakk åpent ut om dette og søk opplysning hos lege eller finn lesestoff på biblioteket.

FIBROMYALGI ER EN KRONISK LIDELSE

Det er hovedsakelig kvinner i aldersgruppen 30 – 40 år som rammes av Fibromyalgi. Barn, unge og menn kan også få sykdommen. Sykdommen rammer mennesker fra alle samfunnslag.

SYMPTOMER

Kroniske smerter i ledd og senefester
Muskelsmerter (brennende/sviende)
Nedsatt muskelstyrke (kraftløshet)
Søvnløshet
Hodepine
Synsforstyrrelser
Lydoverfølsomhet
Hukommelsessvikt
Konsentrasjonsproblemer
Kvalme
Mageproblemer (diare/forstoppelse)
Vekttap/vektøkning
Vannlatingsproblemer
Dårlig immunforsvar
Hetetokter
Hjertebank
Indre uro/stress

Disse symptomene er de som forekommer hyppigst.
De opptrer periodisk, enkeltvis eller samtidig.

*Utgitt av:
Norges Fibromyalgi Forbund
Tollbugata 4,
3044 DRAMMEN*

*Oversatt med tillatelse fra
Dansk Fibromyalgiforening*